

wahre *Kabinetstücken*, en ook mij doen ze wondermooi aan. Het deel vogels is van *Kleinschmidt*. We kennen dezen ornitholoog en schilder reeds lang; (Naumann, Berajah etc.). Hij is een echte *museum teekenaar*, en dat is vaak héél ver af van te zijn een groot dierschilder; het kan samengaan, maar het is een zeldzaamheid. (Het is te hopen dat de »wetenschappelijk-juiste« platen van vogels, die de Nederl. Ornithol. Ver. staat uit te geven uit de hand van een Nederlander, zooals het bericht luidt, niet *alléén* dermatologische museumplaten worden maar ook uit het oog van een werkelijken hoogstaanden *dierschilder* en *natuurkenner* exemplarisch worden, want anders...?? Ik ril al!); mij lijkt dat Kleinschmidt véél vorderingen heeft gemaakt sedert »Naumann«; ze zijn *alle* zonder dermatologische en vormen kennismisfouden natuurlijk, maar vele zijn zelfs van biologisch standpunt bekeken zéér mooi, (b.v. de spreuw en de zwarte mees). Men kan zien, dat de schilder bedrevener wordt en daardoor lossere en niet meer zóó *ijselijk* bang hierdoor een vormfout te maken, die de loupe niet zou kunnen trotseeren! *Prof. Reichenow* zegt van deze platen: »Het zwaartepunt van dit boek ligt in de platen; als ervaren ornitholoog en geofende teekenaar vereenigt de schrijver de twee voorwaarden die noodig zijn voor een natuurgetrouwe afbeelding van de totaalindruk en van de soorteigenschappen. En *Prof. Hennicke* zegt er van: »De platen door den meesterhand van Kleinschmidt ontworpen zijn voortreffelijk. Ook de reproductie staat »im groesten graden« op de geëischte hoogte«. (De eerste in de *Ornithol. Monatsber.*, de andere in de *Ornithol. Monatschrift*). Bovendien is elke persoonlijke visie van een schilder op elk levend wezen weer uiterst interessant voor ieder bioloog, en zoodoende heeft men nooit *te* veel dergelijke plaatwerken in zijn bezit. Laat ons dus hopen, dat ons Nederlandsch platenmateriaal *zeker* niet minder zal worden dan dit.

Dordrecht.

P. J. BOLLEMAN VAN DER VEEN.

¹⁾ Heel goed staat er in Audubon's dagboek ook over de kleur van de natuurvoorwerpen volgens tweeërle beschouwing: »Naturalists prefer the *real* colour of objects to those *accidental tints* which are the result of the varied reflections of light necessary to complete picturesque representations, but foreign and even injurious to scientific truths. (Audubon behoorde nog tot de »naturaliste-opvatting *alléén*, zonder in *die* platen artisticeit te willen leggen).

Vogels in Groningen. In aansluiting bij uw artikel in *De L. N.* van 1 Juli 1913 stelt u misschien belang in het volgende.

Van de waterhoentjes (*Gallinula chloropus*) heb ik opgemerkt, dat ze hun broedgebied in de laatste tien jaren naar het Noorden hebben uitgebreid.

± 1900 kwamen ze in de omstreken van Uithuizen slechts sporadisch voor, broedplaatsen heb ik nooit kunnen vinden. In een oud watertje bij Warfum (de Deltje) waren er verscheidene nesten. Tegenwoordig nestelen er waterhoentjes in de burchtgrachten van Uithuizen en Uithuizerveeden, maar vooral in de rietsloten en -plassen langs den spoorlijn. Ook zijn ze vrij talrijk in de rietkanten van het Boterdiep. Misschien is de oorzaak te zoeken in het leggen van de lijn Groningen—Roodeschool, die nog betrekkelijk nieuw is. Ook zullen de zachte winters er het hunne toe bijgedragen hebben, dat er in de zuidelijken plassen overbevolking kwam, zoodat verhuizen noodzakelijk werd.

J. M. GERRITSEN.

P.S. Als broedplaats van blauwe reigers stond op de reigerkaart in een vroegere aflevering niet vermeld de Eendenkooi ten Noorden van Uithuizerveeden, halfweg den zeedijk, waar dit voorjaar 7 paren nestelden. Ze zijn er zeer schadelijk, doordat ze de eendekuijken van den kooiker uit den kolk wegrooven. Het schijnt dat de kolonie zich verplaatst, voor eenige jaren waren ze in de Lendekooi van den Eemspolder, waar nu geen enkele paar meer is.

Verder trof ik van den zomer bij het bosch Ewsum te Middelstum drie reigers aan, die in de buurt nestelden. En een derde kolonie in deze streek is een boerderij op Oldorp, waar eenige jaren geleden minstens 4 paren waren.

Veendam.

J. M. GERRITSEN.

CORRESPONDENTIE.

De V., Den Haag. Uw plant is *Lactuca scariola*, de kompasplant. Ik heb er al eens in *D. L. N.* over geschreven (Excursie naar Rheinen). Het is een kalkplant en heel zeldzaam in ons land. Aan de Maas en Z. Limburg boven Maastricht heb ik de plant ook wel eens gevonden. In groote hoeveelheid staan ze langs de Belgische Maas tusschen Namen en Dinant.

H.

Dat zal niet meevallen. Boeken om zweefvliegen te determineeren zijn heel duur. In het Nederlandsch is alleen Van der Wulp verschenen, nog maar één deel er van, en dat is niet te koop in den boekhandel, alleen voor oud. Het beste wat u doen kunt is, uw collectie zorgvuldig in te pakken en naar Thijssse te zenden, wat die misschien niet weet vraagt hij dan weer aan Prof. De Meyere; dan krijgt deze geen last met de gewone dingetjes. H.